

71.

Na osnovu člana 33 st. 1 i 2 Zakona o zaštiti vazduha ("Službeni list CG", broj 25/10), Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. decembra 2010. godine, donijela je

U R E D B U **O SUPSTANCAMA KOJE OŠTEĆUJU OZONSKI OMOTAČ I ALTERNATIVNIM** **SUPSTANCAMA**

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovom uredbom propisuje se postupno smanjivanje potrošnje supstanci koje oštećuju ozonski omotač, postupanje sa supstancama koje oštećuju ozonski omotač i alternativnim supstancama, postupanje sa proizvodima koji sadrže te supstance ili su pomoću tih supstanci proizvedeni, uvoz, izvoz i stavljanje u promet tih supstanci i proizvoda, postupanje sa tim supstancama nakon prestanka upotrebe proizvoda koji ih sadrži, način njihovog prikupljanja, korišćenja i trajnog odlaganja, način označavanja proizvoda koji sadrže alternativne supstance i uslovi koje moraju ispuniti pravna lica i preduzetnici koji obavljaju djelatnost održavanja, popravke, kao i isključivanja iz upotrebe proizvoda koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač, odnosno alternativne supstance.

Član 2

Supstance koje oštećuju ozonski omotač (u daljem tekstu: kontrolisane supstance) su: hloroflorougļjovodonici, ostali potpuno halogenovani hloroflorougļjovodonici, haloni, ugljen tetrahlorid, 1,1,1-trihloreтан (metil-hloroform), metilbromid, hidrohloroflorougļjovodonici, hidrobromoflorougļjovodonici i bromhlorometan, kao i nove kontrolisane supstance: dibromodiflorometan, 1-bromopropan, bromoetan, trifluoroidometan i hromometan, bilo da su same ili u mješavini, iz prve prerade, rekuperovane, reciklirane ili regenerisane, uključujući i njihove izomere.

Alternativne supstance su fluorovani gasovi (fluorougļjovodonici, perfluorougļjenici i sumporheksafluorid) i njihove smješe čiji je potencijal oštećenja ozonskog omotača jednak nuli, ali doprinose globalnom zagrijavanju;

Spisak kontrolisanih supstanci, sa hemijskom formulom, faktorom oštećenja ozonskog omotača i tarifnom oznakom, dat je u Prilogu 1, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Spisak novih kontrolisanih supstanci sa hemijskom formulom i faktorom oštećenja ozonskog omotača dat je u Prilogu 2, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Spisak alternativnih supstanci iz stava 2 ovog člana sa hemijskom formulom, potencijalom globalnog zagrijavanja i tarifnom oznakom dat je u Prilogu 3, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Spisak proizvoda koji sadrže kontrolisane supstance ili su pomoću tih supstanci proizvedeni, odnosno koji mogu da sadrže alternativne supstance ili su pomoću tih supstanci proizvedeni, dat je u Prilogu 4, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

- 1) **Montrealski protokol** je protokol o supstancama koje oštećuju ozonski omotač uz Bečku konvenciju o zaštiti ozonskog omotača, prema posljednjim amandmanima i usklađivanjima;
- 2) **Kjoto protokol** je protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih Nacija o promjeni klime;
- 3) **Plan eliminacije HCFC supstanci koje oštećuju ozonski omotač** je Plan eliminacije hidrohlorofluorouglijovodonika (HCFC supstanci) Vlade Crne Gore iz 2010.godine;
- 4) **faktor oštećenja ozonskog omotača** je potencijalni efekat svake kontrolisane supstance na ozonski omotač;
- 5) **potencijal globalnog zagrijavanja** fluorovanih gasova je potencijal izračunat u skladu sa metodama Međunarodnog panela za klimatske promjene (IPCC), izražen ekvivalentom u odnosu na potencijal globalnog zagrijavanja ugljen-dioksida;
- 6) **smješe alternativnih supstanci** su smješe koje se sastoje od dvije ili više supstanci, od kojih je najmanje jedna fluorisani gas, osim kada je njihov ukupni potencijal globalnog zagrijavanja manji od 150, izračunat u skladu sa metodama iz Priloga 3 ove uredbe;
- 7) **proizvodnja** je količina proizvedene kontrolisane supstance ne računajući rekuperovane, reciklirane i regenerisane supstance, umanjena za količinu koja je uništena tehnologijama odobrenim Montrealskim protokolom;
- 8) **potrošnja** je ukupna količina proizvedene i uvezene kontrolisane ili alternativne supstance, umanjena za količinu koja je izvezena.
- 9) **upotreba** je korišćenje kontrolisanih i/ili alternativnih supstanci u proizvodnji, servisiranju ili održavanju sistema, opreme i uređaja, uključujući njihovo ponovno punjenje, ili u drugim procesima;
- 10) **stavljanje u promet** je nabavka ili stavljanje na raspolaganje trećim licima, sa ili bez naplate kontrolisanih i alternativnih supstanci i proizvoda koji sadrže te supstance ili su pomoću tih supstanci proizvedeni;
- 11) **proizvodi proizvedeni pomoću kontrolisanih i/ili alternativnih supstanci** su i proizvodi čija upotreba ili pravilno funkcionisanje nije moguće bez prisustva tih supstanci, izuzev uređaja i opreme namijenjene za proizvodnju, obradu, rekuperaciju, reciklažu, regeneraciju ili uništavanje tih proizvoda;
- 12) **supstance iz prve prerade** su novoprodukovane supstance koje ranije nijesu bile korišćene;
- 13) **rekuperacija** je prikupljanje kontrolisanih i/ili alternativnih supstanci iz proizvoda, opreme i kontejnera, u toku servisiranja, prije njihovog izbacivanja iz upotrebe ili prije njihovog trajnog uklanjanja, kao i njihovo čuvanje u posebnim cilindrima za tu namjenu;
- 14) **reciklaža** je ponovna upotreba rekuperovanih kontrolisanih i/ili alternativnih supstanci nakon izvršenog osnovnog postupka prečišćavanja;

15) regeneracija je ponovna obrada rekuperovanih kontrolisanih i/ili alternativnih supstanci kroz postupke filtracije, sušenja, destilovanja i hemijske obrade radi postizanja standarda performansa supstance iz prve prerade;

16) uređaj za otkrivanje curenja je kalibracioni mehanički, električni ili elektronski uređaj sa alarmom za otkrivanje curenja kontrolisanih i/ili alternativnih supstanci;

17) hermetički zatvoren sistem je sistem u kojem su svi dijelovi rashladnog sistema spojeni lemljenjem, zavarivanjem ili sličnim trajnim spajanjem;

18) toplotna pumpa je uređaj ili instalacija namijenjena ekstrakciji i prenosu toplote iz vazduha, vode ili tla pri niskim temperaturama.

II. POSTUPNO SMANJIVANJE POTROŠNJE KONTROLISANIH SUPSTANCI

Član 4

Postupno smanjivanje potrošnje kontrolisanih supstanci iz Priloga 1 Aneks C grupa I ove uredbe, vrši se na osnovu Montrealskog protokola i Plana eliminacije HCFC supstanci koje oštećuju ozonski omotač (u daljem tekstu: Plan eliminacije HCFC supstanci) po sljedećoj dinamici:

- 1) godišnja potrošnja u periodu od 1. januara 2013. godine do 31. decembra 2013. godine ne smije biti veća od bazne potrošnje;
- 2) godišnja potrošnja u periodu od 1. januara 2014. godine do 31. decembra 2014. godine ne smije biti veća od 95% bazne potrošnje;
- 3) godišnja potrošnja u periodu od 1. januara 2015. godine do 31. decembra 2015. godine ne smije biti veća od 90% bazne potrošnje;
- 4) godišnja potrošnja, u periodu od 1. januara 2020. godine do 31. decembra 2020. godine ne smije biti veća od 65% bazne potrošnje;
- 5) godišnja potrošnja, u periodu od 1. januara 2025. godine do 31. decembra 2025. godine ne smije biti veća od 32,5% bazne potrošnje
- 6) godišnja potrošnja u periodu od 1. januara 2030. godine do 1. januara 2040. godine ne smije biti veća od 2,5% bazne potrošnje;

Baznu potrošnju kontrolisanih supstanci iz stava 1 ovog člana predstavlja prosječna godišnja potrošnja u 2009. i 2010. godini.

Potrošnja kontrolisanih supstanci iz stava 1 ovog člana nije dozvoljena od 1. januara 2040. godine.

Planom eliminacije HCFC supstanci utvrđene su ukupne godišnje kvote potrošnje kontrolisanih supstanci iz stava 1 ovog člana, uključujući i potrošnju u periodu od 1. januara 2011. do 31. decembra 2012. godine.

III. UVOZ, IZVOZ I STAVLJANJE U PROMET

Član 5

Uvoz i stavljanje u promet kontrolisanih supstanci iz Priloga 1, Aneks A grupe I i II, Aneks B grupe I, II i III, Aneks C grupe II i III i Aneksa E grupa I ove uredbe nije dozvoljeno.

Uvoz i stavljanje u promet novih kontrolisanih supstanci iz Priloga 2 ove uredbe nije dozvoljeno.

Član 6

Uvoz i/ili izvoz kontrolisanih supstanci, alternativnih supstanci ili proizvoda iz Priloga 4 ove uredbe vrši se uz dozvolu organa uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Agencija).

Dozvola za uvoz i/ili izvoz supstanci iz stava 1 ovog člana izdaje se za svaku isporuku posebno.

Agencija će izdati dozvolu za privremeni izvoz rekuperovanih kontrolisanih i alternativnih supstanci u svrhu regeneracije ako njihova regeneracija nije moguća u Crnoj Gori.

Član 7

Pisani zahtjev uvoznika za određivanje godišnje kvote kontrolisanih supstanci iz Priloga 1 Aneks C grupa I ove uredbe, za uvoz, podnosi se Agenciji najkasnije do 1. decembra tekuće za narednu godinu.

Uz zahtjev za izdavanje dozvole za uvoz kontrolisanih supstanci podnosi se akt Agencije izdat po zahtjevu iz stava 1 ovog člana.

Član 8

Pravno lice, odnosno preduzetnik koji vrši uvoz, izvoz i stavljanje u promet kontrolisanih i alternativnih supstanci, dostavlja Agenciji dokaz o uvezenim, odnosno izvezenim količinama kontrolisanih i alternativnih supstanci (jedinствену carinsku ispravu) za svaku izdatu dozvolu, najkasnije u roku od tri dana od dana izvršenog uvoza, odnosno izvoza tih supstanci.

Pravno lice, odnosno preduzetnik iz stava 1 ovog člana vodi evidenciju o:

1) uvozu kontrolisanih i alternativnih supstanci i krajnjim korisnicima tih supstanci i to o uvezenim količinama za svaku supstancu posebno, količinama stavljenim u promet na domaće tržište po supstanci i njenoj krajnjoj namjeni, postojećim zalihama i drugim podacima od značaja za utvrđivanje potrošnje kontrolisanih supstanci;

2) izvozu kontrolisanih i alternativnih supstanci i to o izvezenim količinama za svaku supstancu posebno, utvrđujući količine izvezene u svaku državu pojedinačno, količinama rekuperovanih kontrolisanih i alternativnih supstanci, izvezenih radi regeneracije, kao i o postojećim zalihama tih supstanci.

Podatke iz evidencija iz stava 2 ovog člana, pravno lice, odnosno preduzetnik dostavlja Agenciji, najkasnije do 31. januara tekuće za prethodnu godinu, na Obrascu 1, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Podatke iz stava 3 ovog člana, Agencija čuva pet godina.

Član 9

Pravno lice, odnosno preduzetnik koji vrši uvoz i izvoz proizvoda iz Priloga 4 ove uredbe, dostavlja Agenciji dokaz o izvršenom uvozu, odnosno izvozu proizvoda (jedinstvenu carinsku ispravu), za svaku izdatu dozvolu, najkasnije u roku od tri dana od dana izvršenog uvoza, odnosno izvoza.

Pravno lice, odnosno preduzetnik koji vrši uvoz i izvoz proizvoda iz Priloga 4 ove uredbe koji sadrže alternativne supstance prilikom uvoza i/ili izvoza na zahtjev carinskog organa dostavlja izjavu da proizvod ne sadrži kontrolisane supstance.

Izjava iz stava 2 ovog člana dostavlja se na Obrascu 2 koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Član 10

Uvoz i stavljanje u promet proizvoda iz Priloga 4 ove uredbe koji sadrže supstance iz Priloga 1 Aneks A grupe I i II, Aneks B grupe I, II i III i Aneks C grupe I, II i III ove uredbe ili su pomoću tih supstanci proizvedeni, nije dozvoljeno.

Uvoz i stavljanje u promet proizvoda iz Priloga 4 grupa I ove uredbe (rashladni i klima uređaji), koji sadrže kontrolisane supstance iz Priloga 1 Aneks C grupa I ove uredbe, dozvoljeno je do 1. januara 2012. godine.

IV. UVOZ ZA POSEBNE NAMJENE

Član 11

Izuzetno od čl. 4 i 5 i člana 10 stav 1 ove uredbe, Agencija će odobriti poznatom krajnjem korisniku uvoz određene količine kontrolisanih supstanci i proizvoda koji sadrže kontrolisane supstance ili su od tih supstanci proizvedeni za posebne namjene: radi očuvanja zdravlja ljudi, biljnog i životinjskog svijeta ili suzbijanja određenih štetočina ili bolesti, odbrane i bezbjednosti države, sigurnosti saobraćaja, protivpožarne zaštite i laboratorijskih i analitičkih potreba, ako te supstance nije moguće zamijeniti drugim tehničkim ili ekonomski prihvatljivim rješenjima za životnu sredinu.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana Agencija izdaje odobrenje uz prethodnu saglasnost nadležnih organa državne uprave.

Član 12

Mjerni dozni inhalatori i medicinske pumpe koje sadrže kontrolisane supstance, uvezene u skladu sa članom 11 ove uredbe mogu se stavlјati u promet radi očuvanja zdravlja ljudi.

Član 13

Kontrolisane supstance, uvezene za potrebe odbrane i bezbjednosti države i protivpožarne zaštite u skladu sa članom 11 ove uredbe, mogu se stavljati u promet i upotrebljavati isključivo za namjene date u Prilogu 5 koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Član 14

Kontrolisane supstance uvezene za laboratorijske i analitičke potrebe u skladu sa članom 11 ove uredbe mogu se stavljati u promet i upotrebljavati isključivo za tu namjenu ukoliko su proizvedene u skladu sa stepenom čistoće datim u Prilogu 6 koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Kontrolisane supstance iz stava 1 ovog člana stavljaju se u promet u cilindrima ili manjim staklenim ampulama, sa jasnom oznakom da te supstance oštećuju ozonski omotač i da su namijenjene laboratorijskim i analitičkim potrebama.

Postupci upotrebe kontrolisanih supstanci za laboratorijske i analitičke potrebe dati su u Prilogu 7 koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

V. POSTUPANJE SA PROIZVODIMA KOJI SADRŽE KONTROLISANE ILI ALTERNATIVNE SUPSTANCE

Član 15

Vlasnik i/ili korisnik proizvoda iz Priloga 4, Grupa I i Grupa IV ove uredbe (stacionarni rashladni i klima uređaji, sistemi za gašenje požara), koji sadrže 3 kg ili više kontrolisane ili alternativne supstance, dužan je da pisanim putem obavijesti Agenciju o uključivanju proizvoda u upotrebu, u roku od 15 dana od dana njihovog uključivanja.

Vlasnik i/ili korisnik iz stava 1 ovog člana, dužan je da obezbijedi redovnu kontrolu ispravnosti tog proizvoda, radi sprječavanja curenja kontrolisanih ili alternativnih supstanci.

Član 16

Vlasnik i/ili korisnik proizvoda iz člana 15 stav 1 ove uredbe dužan je da obezbijedi da se stacionarna oprema ili sistemi:

- 1) sa punjenjem od 3 kg i više kontrolisanih ili alternativnih supstanci provjeravaju zbog curenja supstanci, svakih 12 mjeseci, osim opreme sa hermetički zatvorenim sistemima, koja je kao takva obilježena i sadrži manje od 6 kg kontrolisanih ili alternativnih supstanci;
- 2) sa punjenjem od 30 kg i više kontrolisanih ili alternativnih supstanci provjeravaju zbog curenja supstanci svakih šest mjeseci;
- 3) sa punjenjem od 300 kg i više kontrolisanih ili alternativnih supstanci provjeravaju zbog curenja supstanci svaka tri mjeseca.

Vlasnik i/ili korisnik proizvoda iz stava 1 tačka 3 ovog člana dužan je da instalira uređaj za otkrivanje curenja.

Ukoliko se prilikom provjere opreme ili sistema iz stava 1 ovog člana utvrde curenja, mora se izvršiti popravka opreme ili sistema u što kraćem roku, a najkasnije u roku od 14 dana od dana utvrđivanja curenja.

U slučaju iz stava 3 ovog člana vlasnik i/ili korisnik dužan je da obezbijedi ponovnu provjeru opreme ili sistema u roku od 30 dana od dana kada je izvršena popravka.

Član 17

Kontrolu ispravnosti proizvoda iz člana 15 stav 1 ove uredbe, vrši pravno lice ili preduzetnik koji je ovlašćen da obavlja djelatnost održavanja i/ili popravke i isključivanja iz upotrebe proizvoda koji sadrže kontrolisane i alternativne supstance.

O izvršenoj kontroli iz stava 1 ovog člana ovlašćeno pravno lice, odnosno preduzetnik sačinjava zapisnik koji dostavlja Agenciji na Obrascu 3, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Zapisnik iz stava 2 ovog člana Agencija čuva pet godina.

VI. POSTUPANJE SA KONTROLISANIM I ALTERNATIVNIM SUPSTANCAMA NAKON PRESTANKA UPOTREBE PROIZVODA KOJI IH SADRŽE

Član 18

Kontrolisane i alternativne supstance, koje sadrže proizvodi iz Priloga 4, grupe I i IV ove uredbe, prilikom održavanja, popravke ili isključivanja iz upotrebe tih proizvoda, a najkasnije na deponiji, prikupljaju se u uređaj predviđen za te namjene, radi njihove reciklaže, regeneracije ili uništenja.

Prikupljanje kontrolisanih i alternativnih supstanci iz stava 1 ovog člana vrši pravno lice ili preduzetnik koji je ovlašćen da obavlja djelatnost održavanja i/ili popravke i isključivanja iz upotrebe proizvoda koji sadrže kontrolisane i alternativne supstance.

Član 19

Prikupljanje kontrolisanih i alternativnih supstanci, prilikom isključivanja iz upotrebe proizvoda iz Priloga 4 grupe I i IV ove uredbe, osim proizvoda koji se koriste u domaćinstvu, obezbjeđuje vlasnik i/ili korisnik tih proizvoda, na način propisan ovom uredbom.

Prikupljanje kontrolisanih i alternativnih supstanci, prilikom isključivanja iz upotrebe proizvoda iz Priloga 4 grupa I ove uredbe (rashladni i klima uređaji), koji se koriste u domaćinstvu, obezbjeđuje vlasnik i/ili korisnik deponije, na način propisan ovom uredbom.

Član 20

Pravno lice, odnosno preduzetnik koji je ovlašćen da obavlja djelatnost održavanja i/ili popravke i isključivanja iz upotrebe proizvoda koji sadrže kontrolisane i alternativne supstance,

дужан је да прикупљене контролисане и алтернативне супстанце привремено чува у цилиндрима за прикупљање супстанци, до поновног коришћења, трајног уклањања или складиштења тих супстанци.

Када се приликом поправке производа из Прилога 4 група I ове уредбе, употребљавају рециклиране или регенерисане супстанце, поправљени производ се обилежава ознаком која садржи податке о називу и количини рециклиране или регенерисане супстанце у складу са прописима којима се уређује означавање хемикалија.

Цилндри који садрже регенерисане контролисане супстанце прије стављања у промет морају бити обилежени ознаком која садржи податке да је супстанца регенерисана, о инвентарском коду супстанце, називу и адреси постројења које је извршило регенерацију.

Цилндри из ст. 1 и 3 овог члана, чувају се на сувом и хладном мјесту и морају бити удаљени од извора топлоте.

Са прикупљеним контролисаним и алтернативним супстанцама, које се не могу рециклирати, поступа се у складу са прописима којима се уређује управљање отпадом.

Члан 21

Правно лице, односно предузетник који је овлашћен да обавља дјелатност одржавања и/или поправке и искључивања из употребе производа који садрже контролисане и алтернативне супстанце, дужан је да води евиденцију о прикупљеним супстанцама, поступању са тим супстанцама и о количинама унесених супстанци из прве прераде или рециклираних супстанци у производе.

Правно лице, односно предузетник из става 1 овог члана дужан је да податке из евиденције достави Агенцији до 31. јануара текуће за претходну годину, на Обраску 4, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни дио.

Податке из става 2 овог члана, Агенција чува пет година.

Члан 22

Уништавање контролисаних супстанци врши се примјеном технологија датих у Прилогу 8 који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни дио.

Контролисане супстанце и производи који садрже те супстанце, осим производа из Прилога 4 групе I, III и IV ове уредбе се, уколико је изводљиво и економски исплативо, прикупљају ради уништења, рециклаже или регенерације, или се уништавају без претходног прикупљања уз примјену технологија из става 1 овог члана.

Уништавање алтернативних супстанци врши се на начин којим се флуорисани гас трајно трансформише или разлаже на стабилне супстанце које не спадају у гасове са ефектом стаклене бање.

VII. OZNAČAVANJE PROIZVODA KOJI SADRŽE ALTERNATIVNE SUPSTANCE

Члан 23

Производи и цилиндри који садрже алтернативне супстанце и њихове смјеше не могу се стављати у промет ако нису означени у складу са овом уредбом.

Označavanje proizvoda i cilindara iz stava 1 ovog člana, vrši se oznakom koja sadrži hemijsku formulu, količinu alternativne supstance izraženu u kilogramima i natpis: "sadrži fluorisani gas regulisan Kjoto protokolom".

Ukoliko se alternativne supstance dodaju u proizvode van mjesta proizvodnje, a čiju ukupnu količinu proizvođač ne može utvrditi, oznaka mora da sadrži podatke o punjenju koje je izvršio proizvođač, mjesto za unos podataka o količini supstanci koja će biti dodata van mjesta proizvodnje i mjesto za unos podataka o ukupnoj količini supstanci.

Oznaka iz stava 3 ovog člana mora da bude lako uočljiva, čitljiva i trajna.

Ukoliko se oznaka iz stava 3 ovog člana dodaje na postojeću oznaku proizvoda, ona ne smije biti ispisana manjom veličinom slova i stavlja se na dio proizvoda ili opreme koji sadrži alternativne supstance ili na dio proizvoda ili opreme na kojem se vrši njihovo punjenje ili prikupljanje.

Rashladni uređaji, oprema i toplotne pumpe čija je izolacija izvedena pjenom, a čije ispuštanje je izvršeno alternativnim supstancama, ne mogu se stavlјati u promet ako nijesu označene oznakom "ispuštanje izvršeno fluorisanim gasovima".

Hermetički zatvoreni sistemi označavaju se stavlјanjem oznake iz stava 2 ovog člana, s tim da sadrže i oznaku "hermetički zatvoreno".

VIII. USLOVI KOJE MORAJU DA ISPUNJAVAJU PRAVNA LICA I PREDUZETNICI

Član 24

Pravno lice, odnosno preduzetnik može obavljati djelatnost održavanja i/ili popravke i isključivanja iz upotrebe proizvoda koji sadrže kontrolisane i alternativne supstance ako ispunjava sljedeće uslove i to da:

- 1) je registrovan u Centralnom registru Privrednog suda (u daljem tekstu: CRPS), odnosno odgovarajućem registru nadležnog organa matične države stranog pravnog lica za vršenje tih poslova;
- 2) ima najmanje jedno zaposleno lice sa srednjom ili visokom stručnom spremom, mašinskog ili tehničkog smjera, koje je završilo obuku za pravilno rukovanje i servisiranje rashladnih i klima uređaja;
- 3) ima uređaj za prikupljanje i/ili recikliranje kontrolisanih i alternativnih supstanci i cilindre za prikupljanje tih supstanci;
- 4) ima prostor za čuvanje cilindara sa prikupljenim supstancama.

Na zahtjev pravnog lica, odnosno preduzetnika koji ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana Agencija izdaje dozvolu.

Član 25

Uz zahtjev za izdavanje dozvole za obavlјanje djelatnosti iz člana 24 ove uredbe, prilaže se sljedeća dokumentacija:

- dokaz o registraciji u CRPS-u, odnosno kod nadležnog organa matične države stranog pravnog lica;
- dokaz o stručnoj spremi za zaposlene, odnosno o završenoj obuci;
- popis opreme i uređaja sa potrebnim podacima;
- dokumentacija o prostoru za čuvanje cilindara sa prikupljenim supstancama i
- druga dokumentacija od značaja za obavljanje djelatnosti održavanja i/ili popravke i isključivanja iz upotrebe proizvoda koji sadrže kontrolisane i alternativne supstance.

Član 26

Agencija vodi evidenciju izdatih dozvola za obavljanje djelatnosti iz člana 24 ove uredbe koja sadrži:

- naziv, sjedište i matični broj pravnog lica, odnosno ime, prezime, adresu i jedinstveni matični broj za preduzetnika;
- broj i datum izdavanja, odnosno oduzimanja dozvole;
- vrste poslova koje pravno lice, odnosno preduzetnik obavlja;
- rok važenja dozvole i
- druge podatke od značaja za vođenje evidencije.

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 27

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o supstancama koje oštećuju ozonski omotač („Službeni list CG”, broj 69/08).

Član 28

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 03-10687
Podgorica, 16. decembra 2010. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Milo Đukanović, s.r.

PRILOG 1

SPISAK KONTROLISANIH SUPSTANCI

ANEKS A:

NAZIV KONTROLISANE SUPSTANCE	HEIMIJSKA FORMULA	OZNAKA	FAKTOR OŠTEĆENJA OZONA1)	TARIFNA OZNAKA
Grupa I: hlorofluorougļjovodonici (CFC)				
Trihlorofluorometan	CFCl ₃	CFC-11	1,0	2903 41 00
Dihlorodifluorometan	CF ₂ Cl ₂	CFC-12	1,0	2903 42 00
Trihlorotrifluoroetan	C ₂ F ₃ Cl ₃	CFC-113	0,8	2903 43 00
Dihlortetrafluoroetan	C ₂ F ₄ Cl ₂	CFC-114	1,0	2903 44 10
Hlorpentafluoroetan	C ₂ F ₅ Cl	CFC-115	0,6	2903 44 90
Grupa II: haloni				
Bromohlordifluorometan	CF ₂ BrCl	halon-1211	3,0	2903 46 10
Bromotrifluorometan	CF ₃ Br	halon-1301	10,0	2903 46 20
Dibromtetrafluoroetan	C ₂ F ₄ Br ₂	halon-2402	6,0	2903 46 90

ANEKS B:

Grupa I: drugi potpuno halogenovani hlorofluorougļjovodonici (CFC)				
Hlorotrifluorometan	CF ₃ Cl	CFC-13	1,0	2903 45 10
Pentahlorfluoroetan	C ₂ FCl ₅	CFC-111	1,0	2903 45 15
Tetrahlorodifluoroetan	C ₂ F ₂ Cl ₄	CFC-112	1,0	2903 45 20
Heptahlorfluoropropan	C ₃ FCl ₇	CFC-211	1,0	2903 45 25
Heksahlorodifluoropropan	C ₃ F ₂ Cl ₆	CFC-212	1,0	2903 45 30
Pentahlorotrifluoropropan	C ₃ F ₃ Cl ₅	CFC-213	1,0	2903 45 35
Tetrahlortetrafluoropropan	C ₃ F ₄ Cl ₄	CFC-214	1,0	2903 45 40
Trihlorpentafluoropropan	C ₃ F ₅ Cl ₃	CFC-215	1,0	2903 45 45
Dihlorheksafluoropropan	C ₃ F ₆ Cl ₂	CFC-216	1,0	2903 45 50
Hlorheptafluoropropan	C ₃ F ₇ Cl	CFC-217	1,0	2903 45 55
Grupa II: ugljen tetrahlorid				
Ugljen tetrahlorid	CCl ₄	ugljen tetrahlorid	1,1	2903 14 00
Grupa III: 1,1,1-trihloreтан				
1,1,1-trihloreтан	C ₂ H ₃ Cl ₃ (32)	1,1,1-trihloreтан (metil hloroform)	0,1	2903 19 10

АНЕКС С:

Grupa I: hidrohlorofluorouglijovodonici (nepotpuno halogenovani hlorofluorouglijovodonici) (HCFC)				
Dihlorfluorometan	CHFC ₂	HCFC-213)	0,04	2903 49 19
Hlordifluorometan	CHF ₂ Cl	HCFC-22 ³⁾	0,055	2903 49 11
Hlorfluorometan	CH ₂ FCl	HCFC-31	0,02	2903 49 19
Tetrahlrorfluoroetan	C ₂ HFCl ₄	HCFC-121	0,01 – 0,04	2903 49 19
Trihlordifluoroetan	C ₂ HF ₂ Cl ₃	HCFC-122	0,02 – 0,08	2903 49 19
Dihlorotrifluoroetan	C ₂ HF ₃ Cl ₂	HCFC-123 ³⁾	0,02 – 0,06	2903 49 19
Dihlorotrifluoroetan	CH Cl ₂ CF ₃	HCFC-123	0,02	2903 49 19
Tetrafluorhloroetan	C ₂ HF ₄ Cl	HCFC-124 ³⁾	0,02 – 0,04	2903 49 19
Tetrafluorohloretan	CHFClCF ₃	HCFC-124	0,022	2903 49 19
Triklorfluoroetan	C ₂ H ₂ FCl ₃	HCFC-131	0,007 – 0,05	2903 49 19
Dihlordifluoroetan	C ₂ H ₂ F ₂ Cl ₂	HCFC-132	0,008 – 0,05	2903 49 19
Trifluorhloroetan	C ₂ H ₂ F ₃ Cl	HCFC-133	0,02 – 0,06	2903 49 19
Dihlorfluoroetan	C ₂ H ₃ FCl ₂	HCFC-141	0,005 – 0,07	2903 49 19
Dihlorfluoroetan	CH ₃ CFCl ₂	HCFC-141b ³⁾	0,11	2903 49 15
Difluorhloretan	C ₂ H ₃ F ₂ Cl	HCFC-142	0,008 – 0,07	2903 49 19
Difluorhloretan	CH ₃ CF ₂ Cl	HCFC-142b ³⁾	0,065	2903 49 19
Hlorofluoroetan	C ₂ H ₄ FCl	HCFC-151	0,003 – 0,005	2903 49 19
Heksahlorofluoroprop	C ₃ HFCl ₆	HCFC-221	0,015 – 0,070	2903 49 19
Pentahlorodifluoropro	C ₃ HF ₂ Cl ₅	HCFC-222	0,010 – 0,090	2903 49 19
Tetraklorotrifluoroprop	C ₃ HF ₃ Cl ₄	HCFC-223	0,01 – 0,080	2903 49 19
Trihlorotetrafluoroprop	C ₃ HF ₄ Cl ₃	HCFC-224	0,01 – 0,090	2903 49 19
Dihloropentafluoropro	C ₃ HF ₅ Cl ₂	HCFC-225	0,02 – 0,070	2903 49 19
Dihloropentafluoropro	CF ₃ CF ₂ CHCl ₂	HCFC-225ca ³⁾	0,025	2903 49 19
Dihloropentafluoropro	CF ₂ ClCF ₂ CHCl	HCFC-225cb ³⁾	0,033	2903 49 19
Heksafluorohloroprop	C ₃ HF ₆ Cl	HCFC-226	0,02 – 0,10	2903 49 19
Pentahlorofluoropropa	C ₃ H ₂ FCl ₅	HCFC-231	0,05 – 0,09	2903 49 19
Tetrahlrorodifluoroprop	C ₃ H ₂ F ₂ Cl ₄	HCFC-232	0,008 – 0,10	2903 49 19
Trihlorotrifluoropropan	C ₃ H ₂ F ₃ Cl ₃	HCFC-233	0,007 – 0,23	2903 49 19
Dihlorotetrafluoroprop	C ₃ H ₂ F ₄ Cl ₂	HCFC-234	0,01 – 0,28	2903 49 19
Pentafluorohloropropa	C ₃ H ₂ F ₅ Cl	HCFC-235	0,03 – 0,52	2903 49 19
Tetraklorofluoropropa	C ₃ H ₃ FCl ₄	HCFC-241	0,004 – 0,09	2903 49 19
Trihlorodifluoropropan	C ₃ H ₃ F ₂ Cl ₃	HCFC-242	0,005 – 0,13	2903 49 19
Dihlorotrifluoropropan	C ₃ H ₃ F ₃ Cl ₂	HCFC-243	0,007 – 0,12	2903 49 19
Tetrafluorohloropropa	C ₃ H ₃ F ₄ Cl	HCFC-244	0,009 – 0,14	2903 49 19
Trihlorofluoropropan	C ₃ H ₄ FCl ₃	HCFC-251	0,001 – 0,01	2903 49 19

Dihlorodifluoropropan	$C_3H_4F_2Cl_2$	HCFC-252	0,005 – 0,04	2903 49 19
Trifluorohloropropan	$C_3H_4F_3Cl$	HCFC-253	0,003 – 0,03	2903 49 19
Dihlorofluoropropan	$C_3H_5FCl_2$	HCFC-261	0,002 – 0,02	2903 49 19
Difluorohloropropan	$C_3H_5F_2Cl$	HCFC-262	0,002 – 0,02	2903 49 19
Hlorofluoropropan	C_3H_6FCl	HCFC-271	0,001 – 0,03	2903 49 19
Grupa II: bromofluorougjovodonici (HBFC)				
Dibromofluorometan	$CHFBr_2$		1,00	2903 49 30
Bromodifluorometan	CHF_2Br	HBFC-22B1	0,74	2903 49 30
Bromofluorometan	CH_2FBr		0,73	2903 49 30
Tetrabromofluoroetan	C_2HFBr_4		0,3 – 0,8	2903 49 30
Tribromodifluoroetan	$C_2HF_2Br_3$		0,5 – 1,8	2903 49 30
Dibromotrifluoroetan	$C_2HF_3Br_2$		0,4 – 1,6	2903 49 30
Bromotetrafluoroetan	C_2HF_4Br		0,7 – 1,2	2903 49 30
Tribromofluoroetan	$C_2H_2FBr_3$		0,1 – 1,1	2903 49 30
Dibromodifluoroetan	$C_2H_2F_2Br_2$		0,2 – 1,5	2903 49 30
Bromotrifluoroetan	$C_2H_2F_3Br$		0,7 – 1,6	2903 49 30
Dibromofluoroetan	$C_2H_3FBr_2$		0,1 – 1,7	2903 49 30
Bromodifluoroetan	$C_2H_3F_2Br$		0,2 – 1,1	2903 49 30
Bromofluoroetan	C_2H_4FBr		0,07 – 0,1	2903 49 30
Hexabromofluoroprop	C_3HFBr_6		0,3 – 1,5	2903 49 30
Pentabromodifluoropr	$C_3HF_2Br_5$		0,2 – 1,9	2903 49 30
Tetrabromotrifluoropro	$C_3HF_3Br_4$		0,3 – 1,8	2903 49 30
Tribromotetrafluoropro	$C_3HF_4Br_3$		0,5 – 2,2	2903 49 30
Dibromopentafluoropr	$C_3HF_5Br_2$		0,9 – 2,0	2903 49 30
Bromoheksafluoroprop	C_3HF_6Br		0,7 – 3,3	2903 49 30
Pentabromofluoroprop	$C_3H_2FBr_5$		0,1 – 1,9	2903 49 30
Tetrabromodifluoropro	$C_3H_2F_2Br_4$		0,2-2,1	2903 49 30
Tribromotrifluoropropa	$C_3H_2F_3Br_3$		0,2 – 5,6	2903 49 30
Dibromotetrafluoropro	$C_3H_2F_4Br_2$		0,3 – 7,5	2903 49 30
Bromopentafluoroprop	$C_3H_2F_5Br$		0,9 – 14	2903 49 30
Tetrabromofluoroprop	$C_3H_3FBr_4$		0,08 – 1,9	2903 49 30
Tribromodifluoropropa	$C_3H_3F_2Br_3$		0,1 – 3,1	2903 49 30
Dibromotrifluoropropa	$C_3H_3F_3Br_2$		0,1 – 2,5	2903 49 30
Bromotetrafluoropropa	$C_3H_3F_4Br$		0,3 – 4,4	2903 49 30
Tribromofluoropropan	$C_3H_4FBr_3$		0,03 – 0,3	2903 49 30
Dibromodifluoropropa	$C_3H_4F_2Br_2$		0,1 – 1,0	2903 49 30
Bromotrifluoropropan	$C_3H_4F_3Br$		0,07 – 0,8	2903 49 30
Dibromofluoropropan	$C_3H_5FBr_2$		0,04 – 0,4	2903 49 30

Bromodifluoropropan	C ₃ H ₅ F ₂ Br		0,07 – 0,8	2903 49 30
Bromofluoropropan	C ₃ H ₆ FBr		0,02 – 0,7	2903 49 30
Grupa III: bromohlormetan (HBFC)				
Bromohlormetan	CH ₂ BrCl		0,12	2903 49 80

ANEKS E:

Grupa I: metil bromid				
Metil bromid	CH ₃ Br	metilbromid	0,6	2903 39 11

1) Faktor oštećenja ozona (FOO) određen je na osnovu sadašnjih saznanja, pa će se u određenim vremenskim periodima preispitivati, u skladu s odredbama Montrealskog protokola. Tamo gdje je naveden raspon FOO, za potrebe Protokola će se koristiti najviša vrijednost u tom rasponu. FOO navedeni kao samo jedna vrijednost dobijaju se iz proračuna na osnovu laboratorijskih mjerenja. Oni navedeni u određenom rasponu utvrđuju se na procjenama i manje su pouzdani. Jedan raspon odnosi se na grupu izomera. Gornja vrijednost je procjena FOO kod izomera s najvišim FOO, a donja vrijednost je procjena FOO kod izomera sa najnižim FOO.

2) Formula se ne odnosi na 1,1,2-trihlorethan.

3) Odnosi se na uobičajene izomere kako je određeno Montrealskom protokolom.

Označava komercijalno najdostupnije supstance sa specifičnim vrijednostima FOO koje se primjenjuju za potrebe Protokola.

SPISAK MJEŠAVINA KONTROLISANIH SUPSTANCI

OZNAKA MJEŠAVINE	SUPSTANCA OD KOJIH SE MJEŠAVINA SASTOJI I NJIHOV UDIO U MJEŠAVINI (u %)								TARIFNA OZNAKA
	SUPSTANCA	%	SUPSTANCA	%	SUPSTANCA	%	SUPSTANCA	%	
Mješavine koje sadrže hlorofluorouglenike (CFCs), bez obzira da li sadrže ili ne hidrohlorofluorouglenike (HCFCs), perfluorouglenike (PFCs) ili hidrofluorouglenike (HFCs)									3824 71 00
R500	CFC12	74	HFC152a	26					3824 71 00
R501	HCFC22	75	CFC12	25					3824 71 00
R502	HCFC22	49	CFC115	51					3824 71 00
R503	HFC23	40	CFC113	60					3824 71 00
R504	HFC23	48	CFC115	52					3824 71 00
R505	CFC12	78	HCFC31	22					3824 71 00
R506	HCFC31	55	CFC114	45					3824 71 00
Mješavine koje sadrže bromohlorodifluorometan, bromotrifluorometan ili dibromotetrafluoroetan									3824 72 00
Mješavine koje sadrže hidrobromofluorouglenike (HBFCs)									3824 73 00
Mješavine koje sadrže hidrohlorofluorouglenike (HCFCs), bez obzira da li sadrže ili ne perfluorouglenike (PFCs) ili hidrofluorouglenike (HFCs), ili ne sadrže hlorofluorouglenike (CFCs)									3824 74 00
R-401A(MP39)	HCFC-22	53	HFC-152a	13	HCFC-124	34			3824 74 00
R-401B(MP66)	HCFC-22	61	HFC-152a	11	HCFC-124	28			3824 74 00
R-401C(MP52)	HCFC-22	33	HFC-152a	15	HCFC-124	52			3824 74 00
R402B (HP81)	HFC125	38	HC290	2	HCFC22	60			3824 74 00
R403A (69S)	HC290	5	HCFC22	75	FC218	20			3824 74 00

R403B (69L)	HC290	5	HCFC22	56	FC218	39			3824 74 00
R405A (G2015)	HCFC22	45	HFC152a	7	HCFC142b	6	C318	43	3824 74 00
R406A (GHG-12)	HCFC22	55	HC600	4	HCFC142b	41			3824 74 00
R408A (FX10)	HFC125	7	HFC143a	46	HCFC22	47			3824 74 00
R409A (FX56)	HCFC22	60	HCFC124	25	HCFC142b	15			3824 74 00
R408B (FX57)	HCFC22	65	HCFC124	25	HCFC142b	10			3824 74 00
R411A (G2018A)	HC1270	2	HCFC22	88	HFC152a	11			3824 74 00
R411B (G2018B)	HC1270	3	HCFC22	94	HFC152a	3			3824 74 00
R412A (TP5R)	HCFC22	70	FC218	5	HCFC142b	25			3824 74 00
R414B	HCFC22	50	HCFC124	39	HCFC142b	9,5	HC600a	1,5	3824 74 00
R509 (TP5R2)	HCFC22	46	FC218	54					3824 74 00
FX20	HFC125	45	HCFC22	55					3824 74 00
FX55	HCFC22	60	HCFC142b	40					3824 74 00
D136	HCFC22	50	HCFC124	47	HC600a	3			3824 74 00
Daikin Blend	HFC23	2	HFC32	28	HCFC124	70			3824 74 00
FRIGC	HCFC124	39	HFC134a	59	HC600a	2			3824 74 00
Free Zone	HCFC142b	19	HFC134a	79	Lubrikant	2			3824 74 00
GHG-HP	HCFC22	65	HCFC142b	31	HC600a	4			3824 74 00
GHG-X5	HCFC22	41	HCFC142b	15	HFC227ca	40	HC600a	4	3824 74 00
NARM-502	HCFC22	90	HFC152a	5	HFC23	5			3824 74 00
NASF-S-III	HCFC22	82	HCFC123	4,75	HCFC124	9,5		3,75	3824 74 00
Mješavine koje sadrže ugljenik tetrahlorid									3824 75 00
Mješavine koje sadrže 1,1,1 – trihloroetan (metal hlороform)									3824 76 00
Mješavine koje sadrže bromometan (metal bromid) ili bromohlormetan									3824 77 00
metil bromid s hloropikrinom	metil bromid	67	hloropikrin	33					3824 77 00
metil bromid s hloropikrinom	metil bromid	98	hloropikrin	2					3824 77 00

PRILOG 2

NOVE KONTROLISANE SUPSTANCE

Hemijska formula	Supstanca	Potencijal oštećenja ozonskog omotača ⁶	
CBr2F2	dibromodifluorometan (halon-1202)	1,25	2903 47 00
C3H7Br	1-bromopropan (n-propil bromid)	0,02 - 0,10	2903 39 19
C2H5Br	bromoetan (etil bromid)	0,1 - 0,2	2903 39 19
CF3I	trifluorjodometan (trifluorometil jodid)	0,01 - 0,02	2903 47 00
CH3Cl	hlorometan (metil hlorid)	0,02	2903 11 00

⁶ Dati potencijali oštećenja ozonskog omotača procenjeni su na osnovu postojećih saznanja i biće pregledani i menjani periodično na osnovu odluka koje donesu zemlje članice.

PRILOG 3
ALTERNATIVNE SUPSTANCE

NAZIV ALTERNATIVNE SUPSTANCE	HEMIJSKA FORMULA	TARIFNA OZNAKA	GWP
Sumporov heksafluorid	SF ₆	2903.39.90	22 200
fluorougljovodonici (HFC)			
HFC-23	CHF ₃	2903.39.90	12 000
HFC-32	CH ₂ F ₂	2903.39.90	550
HFC-41	CH ₃ F	2903.39.90	97
HFC-43-10mee	C ₅ H ₂ F ₁₀	2903.39.90	1 500
HFC-125	C ₂ HF ₅	2903.39.90	3 400
HFC-134	C ₂ H ₂ F ₄	2903.39.90	1 100
HFC-134a	CH ₂ FCF ₃	2903.39.90	1 300
HFC-152a	C ₂ H ₄ F ₂	2903.39.90	120
HFC-143	C ₂ H ₃ F ₃	2903.39.90	330
HFC-143a	C ₂ H ₃ F ₃	2903.39.90	4 300
HFC-227ea	C ₃ HF ₇	2903.39.90	3 500
HFC-236cb	CH ₂ FCF ₂ CF ₃	2903.39.90	1 300
HFC-236ea	CHF ₂ CHFCF ₂	2903.39.90	1 200
HFC-236fa	C ₃ H ₂ F ₆	2903.39.90	9 400
HFC-245ca	C ₃ H ₃ F ₅	2903.39.90	640
HFC-245fa	CHF ₂ CH ₂ CF ₃	2903.39.90	950
HFC-365mfc	CF ₃ CH ₂ CF ₂ CH ₃	2903.39.90	890
perfluorugljenici (PFC)			
Perfluorometan	CF ₄	2903.39.90	5 700
Perfluoroetan	C ₂ F ₆	2903.39.90	11 900
Perfluoropropan	C ₃ F ₈	2903.39.90	8 600
Perfluorobutan	C ₄ F ₁₀	2903.39.90	8 600
Perfluoropentan	C ₅ F ₁₂	2903.39.90	8 900
Perfluoroheksan	C ₆ F ₁₄	2903.39.90	9 000
Perfluorociklobutan	c-C ₄ F ₈	2903.39.90	10 000
Mješavine alternativnih supstanci			
R 404A	R143a/125/134a	3824 78 00	
R 407A	R32/125/134a	3824 78 00	
R 407B	R32/125/134a	3824 78 00	

R 407C	R32/125/134a	3824 78 00	
R 407D	R32/125/134a	3824 78 00	
R410A	R32/125	3824 78 00	
R 507A	R143a/125	3824 78 00	
R 508A	R23/116	3824 78 00	
R 508B	R23/116	3824 78 00	

*израчунавање потенцијала глобалног загријавања за смјеше алтернативних супстанци врши се на основу слjedeће формуле :

Σ (Supstanca X % x GWP) + (Supstanca Y % x GWP) + ... (Supstanca N % x GWP), gdje se u procentima (%) izražava maseni udio supstance u smješi.

PRILOG 4.
SPISAK PROIZVODA

Grupa I.: Rashladni i klima uređaji ¹⁾

- a) Nepokretni rashladni i klima uređaji
  - frižideri, zamrzivači, ledomati, rashladna postrojenja i uređaji,
  - uređaji za uklanjanje vlage (dehumidifikatori),
  - hladnjaci vode,
  - toplotne pumpe,
  - klima uređaji.
- b) Pokretni rashladni i klima uređaji
  - hladnjače,
  - klima uređaji vozila, aviona i brodova, bilo da su ugrađeni ili u djelovima.

Grupa II.: Proizvodi u obliku aerosola (spreja), osim onih koji se primjenjuju u medicini²⁾

Grupa III.: Rastvarači³⁾

Grupa IV.: Sistemi i aparati za gašenje požara⁴⁾

- a) preparati, punjenje aparata za gašenje požara ili granate za gašenje požara
- b) aparati za gašenje požara (punjeni sredstvom za gašenje)
- c) fiksni protivpožarni sistemi

Grupa V.: Polimerni materijali⁵⁾

- a) Polimerni materijali u primarnom obliku i proizvodi,
- b) Pjenasti polimerni materijali i proizvodi.

¹⁾ Rashladni i klima uređaji koji kao radnu supstancu u radu primjenjuju i/ili u izolacijskom materijalu sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač iz Priloga 1, aneks A, grupa I i Aneks C grupa I.

²⁾ Proizvodi u obliku aerosola koji kao potisni gas sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač određeni u Prilogu 1, aneks A, grupa I i Aneks C grupa I. Ovdje se ubrajaju prehrambeni, kozmetički i toaletni proizvodi, sredstva za zaštitu bilja, boje, pripravci za podmazivanje, pripremljene hemikalije za odmrzavanje, silikoni, oružja (suzavac) i sl.

³⁾ Proizvodi gdje je rastvarač supstanca koja oštećuje ozonski omotač iz Priloga 1, aneks B, grupa II. i III. (ugljen tetrahlorid i 1,1,1-trihlorethan). Ovdje se ubrajaju razrjeđivači za boje i lakove, rastvarači i razni proizvodi koji sadrže rastvarače, npr. odstranjivači ulja i masti, prašine ili plijesni, sredstva za čišćenje filmova, stakla i limarije, fumiganti, korektori i sl.

⁴⁾ Proizvodi za gašenje požara koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač iz Priloga 1, aneks A, skupina, uključujući prenosne aparate i stabilne sisteme za gašenje požara.

⁵⁾ Proizvodi za koje se u tehnološkom postupku proizvodnje primjenjuju, kao rastvarači ili sredstva za pjenjenje, supstance koje oštećuju ozonski omotač iz Priloga 1, aneks A, grupa I., iz aneksa B, grupa II. i III. (ugljen tetrahlorid i 1,1,1-trihlorethan) i Aneks C grupa I. Ovdje se ubrajaju fleksibilne i tvrde poliuretanske pjene, fenolne, polistirenske i poliolefinske pjene i proizvodi koji ih sadrže (namještaj – stolovi, garniture, madraci, sagovi s podlogom od pjenastog materijala, materijali za pakiranje instrumenata i alata – rezani prema obliku proizvoda, sjedišta u motornim vozilima, izolacioni materijali, sendvič paneli, plutače, izolaciona pjena u spreju, dijelovi medicinske opreme, i dr.)

PRILOG 5

UPOTREBA HALONA ZA POSEBNE NAMJENE

Oprema i postrojenja	Namjena	Vrsta protivpožarnog (PP)aparata	Vrsta halona
1. Kopnena vojna vozila	Zaštita motora	Stacionarni sistem	1301 1211 2402
	Zaštita posade	Stacionarni sistem	1301 2402
	Zaštita posade	Prenosivi PP aparat	1301 1211
2. Vojni brodovi	Zaštita mašinskih postrojenja u prostorima gdje boravi posada	Stacionarni sistem	1301 2402
	Zaštita mašinskih postrojenja u prostorima gdje posada boravi samo po potrebi	Stacionarni sistem	1301 1211 2402
	Zaštita električnih postrojenja u prostorima gdje posada boravi samo po potrebi	Stacionarni sistem	1301 1211
	Zaštita komandnih centara	Stacionarni sistem	1301
	Zaštita prostorija gdje su smještene pumpe za gorivo	Stacionarni sistem	1301
	Zaštita prostorija gdje se skladište zapaljive tečnosti	Stacionarni sistem	1301 1211 2402
	Zaštita vazduhoplova u hangarima i prostorima za održavanje	Prenosivi PP aparat	1301 1211
3. Vojne podmornice	Zaštita mašinskih postrojenja	Stacionarni sistem	1301
	Zaštita komandnih centara	Stacionarni sistem	1301
	Zaštita dizelskih generatora	Stacionarni sistem	1301
	Zaštita električnih postrojenja	Stacionarni sistem	1301
4. Vazduhoplovi	Zaštita prostorija za teret gdje posada boravi samo po potrebi	Stacionarni sistem	1301 1211 2402
	Zaštita kabina i prostorija za posadu	Prenosivi PP aparat	1211 2402
	Zaštita trupa vazduhoplova i dodatnih izvora energije	Stacionarni sistem	1301 1211 2402
	Zaštita spremišta za gorivo	Stacionarni sistem	1301 2402
	Zaštita otpadnih sanitarnih patrona	Stacionarni sistem	1301 1211 2402

	Zaštita „dry bay“ prostorija u neposrednoj blizini spremišta za gorivo	Stacionarni sistem	1301 1211 2402
5.Naftna, gasna i petrohemijska postrojenja	Zaštita prostora gdje može doći do ispuštanja zapaljivih tečnosti ili gasova	Stacionarni sistem	1301 2402
6.Trговаčki teretni brodovi	Zaštita prostora gdje može doći do ispuštanja zapaljivih tečnosti ili gasova u kojima boravi posada	Stacionarni sistem	1301 2402
7.Kopneni komandni ili komunikacioni centri od značaja za državnu bezbjednost	Zaštita prostorija u kojima boravi osoblje	Stacionarni sistem	1301 2402
	Zaštita prostorija u kojima boravi osoblje	Prenosivi PP aparat	1211
	Zaštita prostorija u kojima osoblje boravi samo po potrebi	Stacionarni sistem	1301 2402
8.Aerodromi i slijetno-uzletne staze	Zaštita vozila za spašavanje	Stacionarni sistem	1211
	Zaštita vazduhoplova u hangarima i prostorima za održavanje	Prenosivi PP aparat	1211
9.Nuklearna postrojenja i postrojenja za nuklearna istraživanja	Zaštita prostora namjenjenih smanjenju rizika od širenja radioaktivnih čestica	Stacionarni sistem	1301
10.Ostalo	Hitne aktivnosti zaštite lica koje sprovode vatrogasne službe	Prenosivi PP aparat	1211
	Aktivnosti zaštite lica koje sprovode vojne i policijske službe	Prenosivi PP aparat	1211

PRILOG 6

Kontrolisane supstance koje se koriste za laboratorijske i analitičke potrebe mogu sadržati samo kontrolisane supstance sa sljedećim stepenom čistoće:

Supstanca	Stepen čistoće (%)
CTC (reagent grade)	99,5
1,1,1-trichloroethane	99,0
CFC 11	99,5
CFC 13	99,5
CFC 12	99,5
CFC 113	99,5
CFC 114	99,5
Ostale kontrolisane supstance sa tačkom ključanja > 20 °C	99,5
Ostale kontrolisane supstance sa tačkom ključanja < 20 °C	99,0

PRILOG 7

Upotreba kontrolisanih supstanci za laboratorijske i analitičke potrebe

Kontrolisane supstance mogu se koristiti za laboratorijske i analitičke potrebe kalibracije instrumenata, kao ekstracioni rastvarači, razređivači, pomoćne inertne supstance za hemijske analize, u biohemijskim istraživanjima, kao laboratorijske hemikalije i za druge posebne laboratorijske i analitičke namjene.

1) Kontrolisane supstance iz Priloga I osim supstanci iz Aneksa C, Grupa I i Aneksa E, Grupa I ove uredbe mogu se koristiti za sve laboratorijske i analitičke potrebe izuzev za:

- a) testiranje ulja, masnoća i ukupnih naftnih ugljovodonika u vodi;
- b) testiranje katrana u materijalima za oblaganje puteva;
- c) forenzičko uzimanje otisaka prstiju;
- d) testiranje organskih materija u uglju;
- e) drugu upotrebu za koju postoji tehnička i ekonomski isplativa alternativa.

2) Metil bromid se može koristiti za sljedeće laboratorijske i analitičke potrebe:

- a) kao referenca ili standard za kalibraciju opreme koja koristi metil bromid, za praćenje nivoa emisija metil bromida ili određivanje nivoa rezidua metil bromida u robama, biljkama i predmetima;
- b) u laboratorijskim toksikološkim studijama;
- c) za upoređivanje efikasnosti metil bromida i alternativnih supstanci za metil bromid u laboratorijskim uslovima;
- d) kao laboratorijski agens koji se uništava u hemijskom procesu u kome se koristi kao sirovina.

3) Sljedeći načini upotrebe kontrolisanih supstanci ne smatraju se upotrebom za posebne namjene:

- a) u rashladnoj opremi i klima uređajima koji se koriste u laboratorijama uključujući i laboratorijsku opremu kao što je ultra-centrifuga;
- b) čišćenje, prerada, popravka ili ponovna izrada elektronskih komponenti ili uređaja;
- c) zaštita publikacija i arhivskog materijala;
- d) sterilizacija materijala u laboratorijama.

PRILOG 8
TEHNOLOGIJE UNIŠTAVANJA

Primjenljivost			
Tehnologija	Kontrolisane supstance^{1),2)}		Razrijeđeni izvori³⁾
	Kontrolisane supstance Aneks I, grupa 1, Aneks B grupa I, II i III; Aneks C grupa I	Haloni Aneks I, grupa II	Pjene
Uništavanje i otklanjanje efikasnosti (DRE) ⁴⁾	99.99%	99.99%	95%
Cementne peći	Odobreno ⁵⁾	Nije odobreno	Nije primjenljivo
Insineracija tečnim ubrizgavanjem	Odobreno	Odobreno	Nije primjenljivo
Gasna oksidacija	Odobreno	Odobreno	Nije primjenljivo
Insineracija čvrstog komunalnog otpada	Nije primjenljivo	Nije primjenljivo	Odobreno
Kreking reaktor	Odobreno	Nije odobreno	Nije primjenljivo
Rotaciona peć za insineraciju	Odobreno	Odobreno	Odobreno
Argon plazma luk	Odobreno	Odobreno	Nije primjenljivo
Induktivno spojena plazma radio frekvencije	Odobreno	Odobreno	Nije primjenljivo
Mikrotalasna plazma	Odobreno	Nije odobreno	Nije primjenljivo
Azot plazma luk	Odobreno	Nije odobreno	Nije primjenljivo
Katalitička dehalogenacija gasne faze	Odobreno	Nije odobreno	Nije primjenljivo
Reaktor za pregrijanu paru	Odobreno	Nije odobreno	Nije primjenljivo

Napomene:

¹⁾Kontrolisane supstance koje nijesu navedene obavezno je uništiti ekološki najprihvatljivijom tehnologijom za uništavanje.

²⁾Kontrolisane supstance odnose se na sakupljene, obnovljene ili obrađene supstance koje oštećuju ozonski omotač.

³⁾Razrijeđeni izvori odnose se na supstance koje oštećuju ozonski omotač sadržane u čvrstom kalupu, na primer pjene.

⁴⁾Kriterijum uništavanja i otklanjanja efikasnosti (DRE) predstavlja tehnološku sposobnost na osnovu koje je tehnologija zasnovana. To ne odražava uvijek svakodnevna dostignuća, koja će sama po sebi biti kontrolisana nacionalnim minimalnim standardima.

⁵⁾Navedene metode odobrile su zemlje članice Protokola

OBRAZAC 1

PODACI O UVOZUIZVOZU KONTROLISANIH I ALTERNATIVNIH SUPSTANCI Za period od ..... do....			
Podaci o pravnom licu i preduzetniku koje uvozi/izvozi kontrolisane i alternativne supstance			
Naziv pravnog lica / ime i prezime preduzetnika	Matični broj pravnog lica / JMBG preduzetnika	Sjedište / adresa (mjesto, ulica i broj):	Ime i prezime odgovornog lica
		Telefon/Faks Email	
Podaci o supstanci			
Naziv:	Hemijska formula:	Oznaka:	Tarifna oznaka:
Odobrena kvota za uvoz supstance			
Uvezena količina:	Namijena uvezena supstance	izvezena količina	Namijena izvezene supstance
Stavljanje u promet supstanci			
Naziv i količina supstanci stavljenih u promet			
Podaci o kupcu supstanci			
Zahtjevi			
Mjesto i datum:		MP	Odgovorno lice
			Potpis:

OBRAZAC 2

IZJAVA DA PROIZVOD NE SADRŽI KONTROLISANE SUPSTANCE	
Naziv pravnog lica/ime i prezime preduzetnika koji stavlja u promet proizvod:	
Matični broj pravnog lica/JMB preduzetnika:	
Sjedište/adresa (mjesto, ulica i broj):	
Telefon:	
Telefaks:	
e-mail:	
Ime i prezime odgovornog lica:	
Naziv i tarifna oznaka proizvoda:	Naziv: Tarifna oznaka:
Hemijska formula supstance sadržane u proizvodu koja se koristi umjesto kontrolisane supstance	
Količina (u kilogramima) supstance sadržane u proizvodu koja se koristi umjesto kontrolisane supstance	
Mjesto i datum:	MP
Lice odgovorno za tačnost podataka:	Potpis:

OBRAZAC 3

ZAPISNIK O PREGLEDU RASHLADNOG I KLIMA UREĐAJA	
Naziv pravnog lica/ ime i prezime preduzetnika koje obavlja servis uređaja:	
Matični broj pravnog lica/ JMB preduzetnika :	
Sjedište/adresa (mjesto, ulica i broj):	
Telefon: Telefaks: e-mail:	
Ime i prezime lica koje servisira uređaj:	
Vrsta uređaja koji se servisira:	
Kapacitet uređaja:	
Naziv i oznaka kontrolisane/alternativne supstance u uređaju:	
Količina supstance sadržane u uređaju u kilogramima:	
Ovim pregledom konstatovano je sljedeće :	
Mjesto i datum:	MP
Odgovorno lice:	Potpis:
Vlasnik uređaja:	Potpis:

OBRAZAC 4

PODACI O PRIKUPLJENIM KOLIČINAMA KONTROLISANIH I ALTERNATIVNIH SUPSTANCI I POSTUPANJU S PRIKUPLJENIM KOLIČINAMA ZA PERIOD OD _____ DO _____				
Podaci o pravnom licu/ preduzetniku:				
Naziv pravnog lica/ ime i prezime preduzetnika	Matični broj JMB	Sjedište/adresa (mjesto, ulica i broj)	Telefon/Faks/Email	Ime i prezime odgovornog lica
Podaci o prikupljenim kontrolisanim i alternativnim supstancama	Naziv/ ime	Hemijska formula		Oznaka
Naziv vlasnika i/ili korisnika uređaja/vrsta uređaja/frashladni kapacitet uređaja				
Počelno punjenje u kg				
Količina prikupljene supstance u kg				
Ponovno punjenje starom supstancom u kg				
Dopuna supstancom iz prve prerade u kg				
Dopuna recikliranom supstancom u kg				
Dopuna regenerisanom supstancom u kg				
Postupanje sa prikupljenom supstancom				
Količina prikupljene supstance u kg	Količina reciklirane supstance u kg	Količina regenerisane supstance u kg	količina otpadne supstance u kg	
Mjesto i datum:		MP	Odgovorno lice	
			Potpis	